

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

с. Тюлячи

КАРАР

«29» декабрь 2025ел

№ 187

«2026-2028 елларга Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен
гамәлгә ашыру» муниципаль программасын раслау турында

«Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне
оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-
ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Россия Федерациясе Президентының
«2036 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәте
стратегиясе турында» 2025 елның 25 ноябрендәге 858 номерлы Указын үтәү
йөзеннән, Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2026-2028 елларга Теләче муниципаль районында дәүләт милли
сәясәтен гамәлгә ашыру» муниципаль программасын (алга таба текстта -
Программа) кушымта нигезендә расларга.

2. Авыл жирлекләренен жирле үзидарә органнарына, иҗтимагый
оешмаларга һәм берләшмәләргә Программа чараларын тормышка ашыруда
катнашырга тәкъдим итәргә.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Теләче муниципаль
районы Башкарма комитеты Җитәкчесенен социаль мәсьәләләр буенча
урынбасары Д.С. Гыйниятуллинга йөкләргә.

Җитәкче

И.Х. Хәмидуллин

Татарстан Республикасы
Теләче муниципаль районы
Башкарма комитетының
«29» 12 2025 № 187
номерлы карарына кушымта

**«2026-2028 елларга Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен
гамәлгә ашыру» муниципаль программасы**

Программа паспорты

Программаның атамасы	2026-2028 елларга Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру (алга таба текст буенча - Программа)
Программаның муниципаль заказ бирүчесе	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты
Муниципаль заказчы - Программаның координаторы	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның максатлары һәм бурычлары	Программаның максаты-Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру, Теләче муниципаль районы территориясендә яшәүче халыклар вәкилләренен гармонияле үсеше, милләтара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны саклау, мигрантларны уңышлы социомәдәни адаптацияләү һәм интеграцияләү. Программаның бурычлары: 1. Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәте өлкәсендә муниципаль органнарның гражданлык жәмгыяте институтлары белән хезмәттәшлеген камилләштерү. 2. Гомумроссия гражданлык тәңгәллеген ныгытуга, этникара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны тәмин итүгә ярдәм күрсәтү, мигрантларны социаль-мәдәни адаптацияләү һәм интеграцияләү өчен шартлар тудыру. 3. Теләче муниципаль районында яшәүче халыкларның этномәдәни үсеше өчен шартлар тудыру. 4. Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыруны фәнни-белем бирү һәм мәгълүмати тәмин итү
Программаның мөһим максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре	- Теләче муниципаль районында этникара мөнәсәбәтләр торышын уңай бәяләүче халык өлеше; - башка милләт вәкилләренә карата толерант мөнәсәбәт дәрәжәсе; - Россия халыкларының этномәдәни үсешенә һәм тел төрлелегенә ярдәм итүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучылар саны; - Теләче муниципаль районында конфессияара мөнәсәбәтләрнең торышын уңай бәяләүче республика

	халкы өлөшө; - Телэче муниципаль району халкының үз этномэдэни ихтыяжларын тормышка ашырудан канэгать булган өлөшө
Программаны гамэлгэ ашыру вакыты һәм этаплары	2026-2028 еллар, шул исәптән: I этабы: 2026-2027 еллар; II этап: 2028 ел
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Программаны финанслау күләме Телэче муниципаль району бюджеты хисабына башкарыла, шул исәптән: 2026 елда – 20,0 мең сум; 2027 елда – 20,0 мең сум; 2028 елда – 20,0 мең сум. Искәрмә: финанслау күләмнәре фаразланган характерда һәм Телэче муниципаль району бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертергә мөмкин
Программаны гамэлгэ ашыруның көтелгән соңгы нәтижеләре һәм социаль-икътисадый нәтижелелек күрсәткечләре	Телэче муниципаль районында этник мөнәсәбәтләрнең торышын уңай бәяләүче Телэче муниципаль району халкының өлөшө 2025 елда 84,5 процент тәшкил итәчәк. Төрле милләт вәкилләренә толерант мөнәсәбәт дәрәжәсе 2025 елда 90,5 процент тәшкил итәчәк. Россия халыкларының этномэдэни үсешенә һәм тел төрлелегенә ярдәм итүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучылар саны 2025 елда халыкның 100 процентын тәшкил итәчәк. Телэче муниципаль району халкының конфессияара мөнәсәбәтләр торышын уңай бәяләүчеләр өлөшө 2025 елда 95,0 процент тәшкил итәчәк. Телэче муниципаль району халкының этномэдэни ихтыяжларын канэгательәндерүгә канэгать булучылар өлөшө 2025 елда 90,5 процент тәшкил итәчәк. Программаны гамэлгэ ашырудан социаль-икътисадый нәтижелелек Телэче муниципаль районында яшәүче халыклар вәкилләренәң социаль тотрыклылыгын, этникара һәм конфессияара тынычлыгын һәм татулыгын, этномэдэни үзенчәлекләрен саклап калудан һәм социаль-мэдэни ихтыяжларын канэгательәндерүдән гыйбарәт һәм түбәндәгеләрдә ачык чагыла: - этномэдэни һәм социаль хәлне яхшырту; - региональ һәм гомумроссия гражданлык тәнгәллеген ныгытуда; - этномэдэни потенциалны куллануның нәтижелелеген арттытуда; - милләтара һәм диниара конфликтларны булдырмауда; - регионның инвестицион һәм туристик үсешендә; - мигрантларның социаль һәм мэдэни адаптациясен һәм интеграциясен камилләштерүгә юнәлдерелгән чаралар системасын гамэлгэ ашытуда

I. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә гомуми характеристика, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Теләче муниципаль районында милләтара мөнәсәбәтләр торышы тотрыклылык, төрле этник төркемнәр һәм конфессияләр вәкилләренең тыныч үзара бәйләнеше һәм хезмәттәшлеге белән характерлана. Үзара хөрмәт һәм ышанычка нигезлэнгән милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр Теләче муниципаль районында ныгытылган һәм жирле үзидарә органнарының жәмәгать этномәдәни берләшмәләре һәм башка гражданлык жәмгыяте институтлары белән үзара хезмәттәшлегендә аерым кайгырту объекты булып тора.

Теләче муниципаль районының халык саны 13,5 мең кеше тәшкил итә. Район үзәгендә 4433 кеше яши, башка торак пунктларда 9189 кеше. Район составына 53 торак пункт керә. Милли состав: татарлар – 88%, руслар – 11%, башка милләт вәкилләре – 1% һәм башкалар.

Районда эшләүчеләр саны – 6800 кеше (гомуми халыкның 50%). Шул ук вакытта эшкә яраклы яшьтәге халык саны 8212 кеше яки гомуми санның 60,5% тәшкил итә.

Вакытлыча яшәү рөхсәте буенча иң күп чит ил гражданны Теләче, Алан, Югары Кибәхужа, Кече Кибәхужа авылларында яши.

Теләче муниципаль районында төрле мәдәният һәм дин вәкилләренең озак вакыт бергә яшәве нәтижәсендә барлыкка килгән күрше-тирә мөнәсәбәтләре традицияләре хәзерге вакытта да саклана. Теләче муниципаль районының күпмилләтле халкының составы акрынлап үзгәрә, Россия Федерациясе төбәкләреннән, шулай ук ерак чит илләрдән килгән милли төркемнәр исәбенә. Татарстанның хезмәт мигрантлары өчен жәлеп итүчәнлеген белән бәйле процесслар аеруча актуальлек ала башлый. Район территориясендә булган мигрантларның төп өлешен БДБ илләре гражданны тәшкил итә. Иң күп чит ил кешеләре түбәндәге илләрдән килгән: Тажикстан, Үзбәкстан.

Чит ил эшче көче, районга жәлеп ителгән, жирле хезмәт базарына зур йогынты ясамый. Чит ил эшче көчләренең күпчелеге хужалык субъектлары тарафыннан авыр хезмәт шартларындагы эшче һөнәрләрендә, шулай ук жирле халык өчен жәлеп ителмәгән квалификациясез һөнәрләрдә кулланыла.

Хәзерге вакытта мигрантларны хокукий агарту, аларның жәмгыятьтә социаль-мәдәни адаптациясе һәм интеграциясе буенча эшләрне оештырырга кирәк, кабул итүче бергәлек белән мигрантлар арасында мәдәниярга аралашу һәм ышаныч дәрәжәсе түбән.

Этномәдәният, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр мәсьәләләрендә идарә итү системасы, мәгариф, мәдәният учреждениеләре, яшьләр сәясәте һәм жирле массакүләм мәгълүмат чаралары кадрларының квалификациясен һәм компетентлыгын күтәрү мөһим бурыч булып тора.

Һәрвакыт этник һәм дини үзәк гармонияле формалашмый. Берничә очракта дини өлеш халыкларның тарихи формалашкан этномәдәни үзенчәлеген юкка чыгара. Теләче муниципаль районы өчен традицион булмаган дини агымнарның үтеп керүе күзәтелә, кайвакыт алар экстремистик характер ала.

Хәзерге вакытта Теләче муниципаль районының жирле үзидарә органнары алдында милли мөнәсәбәтләрнең реаль торышын һәм үсеш перспективаларын исәпкә алып, яна бурычлар тора, аларны хәл итү заманча концептуаль алымнарны таләп итә.

Бу якын килүләрне эшләүгә 2025 елның 20 марты № 33-ФЗ «Бердәм жәмәгать хакимияте системасында жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законына һәм 2025 елның 25 ноябрендә Россия Федерациясе Президентының № 858 «Россия Федерациясенең дәүләт милли сәясәте стратегиясе 2036 елга кадәр» Указы нигезендә жирле әһәмияттәге вәкаләтләрне гамәлгә ашыру ярдәм итәргә тиеш.

Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәтенең өстенлекләрен һәм бурычларын билгеләүдә Теләче муниципаль районы Башлыгы каршындагы милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр буенча Совет мөһим роль уйный.

Өлеге Программа Теләче муниципаль районында милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрнең уңай характерын саклауга юнәлтелгән. Программаның планлаштырылган оештыру, мәдәни-массакуләм, фәнни һәм белем бирү чараларында төбәк охшашлыгы бөтенроссия идентиклыгының бер өлеше буларак карала. Шулай ук Программа гражданнарның этномәдәни ихтыяжларын үзара хөрмәт һәм күрше хакын хаклауның күпгасырлык традицияләренә нигезләнеп канәгатьләндерүгә ярдәм итәргә тиеш. Программа милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендәге яңа проблемаларны жинәргә, Теләче муниципаль районында яшәүче күпмилләтле халыкның этномәдәни үсешен сакларга һәм яхшыртуга мөмкинлек бирәчәк.

II. Муниципаль Программаның максатлары, бурычлары, этаплары һәм максатларына ирешү һәм бурычларны хәл итү күрсәткечләре

Программаның максатлары һәм бурычлары федераль законнар, Россия Федерациясе Президентының 2025 елның 25 ноябрендәге № 858 Указы «Россия Федерациясенең дәүләт милли сәясәте стратегиясе турында» 2036 елга кадәрге чорга, Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәте өлкәсенә кагылышлы башка норматив хокукий актлар белән билгеләнгән өстенлекле юнәлешләр белән шартланган.

Программаның максаты - Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру, Теләче муниципаль районы территориясендә яшәүче халыклар вәкилләренең гармонияле үсеше, милләтара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны саклау, гомумроссия гражданлык бердәмлеген (Россия милләтен) ныгыту, мигрантларның уңышлы социомәдәни адаптациясе һәм интеграциясе.

Куелган максатларга ирешү түбәндәге бурычларны тормышка ашыруны күздә тотта:

1. Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәте өлкәсендә муниципаль органнарның гражданлык жәмгыяте институтлары белән хезмәттәшлеген камилләштерү.

2. Гомумроссия гражданлык тәңгәллеген ныгытуга, этникара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны тәмин итүгә ярдәм күрсәтү, мигрантларны социаль-мәдәни адаптацияләү һәм интеграцияләү өчен шартлар тудыру.

3. Теләче муниципаль районында яшәүче халыкларның этномәдәни үсеше өчен шартлар тудыру.

4. Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыруны фәнни-белем һәм мәгълүмати тәмин итү.

Программаны гамәлгә ашыру вакыты: 2026-2028 еллар.

Программаны гамәлгә ашыру 2 этапта башкарыла:

I этап (2026-2027 еллар). I этапның максаты – Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәте, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерү өлкәсендә уңай алга китеш формалаштыру.

I этапта каралган:

- комплекслы мәгълүмат кампаниясе уздыру һәм патриотизмны, гомумроссия граждан тәңгәллеген булдыруга һәм ныгытуга юнәлдерелгән мәгълүмати ресурслар булдыру;
- патриотизм һәм гомумроссия гражданлык тәңгәллеген формалаштыруга һәм ныгытуга юнәлдерелгән ижтимагый инициативаларга һәм чараларга ярдәм итү;
- этносәяси һәм дини-сәяси, экстремизм, ксенофобия, түземсезлек профилактикасы.

II этап (2028). II этапның максаты – I этапта барлыкка килгән уңай тенденцияләрне үстерү һәм ныгыту, шул исәптән Татарстан Республикасында милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерү өлкәсендә тотрыклы уңай нәтижеләргә ирешү һәм эшнә дәвам итү:

- патриотизм һәм гомумроссия гражданлык тәңгәллеген формалаштыруга һәм ныгытуга юнәлдерелгән ижтимагый инициативаларга һәм чараларга ярдәм итүдә;
- этносәяси һәм дини-сәяси экстремизмны, ксенофобияне һәм түземсезлекне профилактикалау;
- мигрантларны адаптацияләүгә һәм интеграцияләүгә ярдәм итү;
- гражданлык бердәмлеге һәм милләтара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерү өлкәсендәгә мәсьәләләр компетенциясендә булган дәүләт граждан һәм муниципаль хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрү.

Программаның максатчан индикаторлары һәм Программаны гамәлгә ашыру нәтижеләлеге күрсәткечләре Программаның 1 номерлы кушымтасында тәкъдим ителгән.

2028 елга программаның 1 номерлы кушымтасында каралган максатчан индикаторлар һәм күрсәткечләр әһәмиятләрәнә ирешү программаның уңышлы гамәлгә ашырылуы турында сөйли.

III. Муниципаль Программаның чаралары

Программа максатларына һәм бурычларына ирешү өчен чаралар барлык юнәлешләр буенча формалашчак.

Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәте өлкәсендә жирле үзидарә органнарының гражданнар жәмгыяте институтлары белән хезмәттәшлеген камилләштерү буенча куелган бурычны хәл итү түбәндәгә юнәлешләрне гамәлгә ашыру юлы белән ирешелә:

- дәүләт һәм муниципаль хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрү курсларын оештыру һәм үткәрү;
- мәдәният учреждениеләре (клублар, китапханәләр, музей) хезмәткәрләренә милләтара конфликтларны кисәтү буенча киңәшмәләрен үткәрү;
- ижтимагый советларда, жирле үзидарә органнары каршындагы башка эксперт-консультатив советларда эшләүгә милли ижтимагый берләшмә вәкилләрен җәлеп итү.

Гомумроссия граждан тәңгәллеген ныгытуга ярдәм итү, этникара һәм конфессияара тынычлык һәм татулыкка ярдәм итү, мигрантларның социомәдәни

адаптациясе һәм интеграциясе шартлары булдыру буенча Программادا куелган бурычны хәл итү түбәндәге юнәлешләрне гамәлгә ашыру юлы белән ирешелә:

- этносәяси һәм дини-сәяси экстремизмны, түземсезлекне, шул исәптән мәгълүмати тирәлектә дә профилактикалау;

- этникара килешүне ныгытуга юнәлдерелгән социаль әһәмиятле проектларны житештерү, тарату һәм тиражлау белән шөгыльләнүче оешмаларга муниципаль ярдәм күрсәтү.

Теләче муниципаль районында яшәүче халыкларның этномәдәни үсеше өчен шартлар тудыру буенча программادا куелган бурычны хәл итү түбәндәге юнәлешләрне тормышка ашыру юлы белән ирешелә:

- Теләче муниципаль районы территориясендә яшәүче халыкларның этномәдәни үсешенә юнәлдерелгән чаралар һәм инициативаларны үтәү;

- тел төрлелегенә ярдәм итү.

Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыруны фәнни-белем һәм мәгълүмати тәмин итү буенча куелган бурычны хәл итү түбәндәге юнәлешләрне тормышка ашыру юлы белән ирешелә:

- патриотизм һәм Россия гражданлык тәңгәллеген ныгытуга юнәлдерелгән мәгълүмати кампания үткәру һәм Теләче муниципаль районының Интернет челтәрендә рәсми сайтың тулыландыру;

- милләтара мөнәсәбәтләр торышына мониторинг үткәру, ул милләтара конфликтларны кисәтүгә ярдәм итәчәк.

Өлге юнәлешләргә караган чаралар буенча башкаручыларны билгеләү муниципаль заказчылар тарафыннан муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга һәм хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру нигезендә гамәлгә ашырыла.

Программа чаралары исемлеге программага 2 номерлы кушымтада тәкъдим ителгән.

IV. Программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Программа чараларың финанслау Теләче муниципаль районы бюджеты хисабына башкарылачак.

Программа нигезендә, Программа чараларың тормышка ашыру өчен, Теләче муниципаль районы составына керүче муниципаль берәмлекләрнең бюджетыннан тыш акча (эшмәкәрләр, спонсорлар акчасы) һәм бюджет чараларың жәлеп итү мөмкинлеге каралган.

Программаны финанслау күләме Теләче муниципаль районы бюджеты хисабына башкарыла, шул исәптән:

2026 елда – 20,0 мең сум.

2027 елда – 20,0 мең сум.

2028 елда – 20,0 мең сум.

Финанслау күләме фаразланган характерда һәм Теләче муниципаль районы бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертеләргә мөмкин.

Программаның максатлары, бурычлары, максатчан индикаторлары һәм нәтижәлелек күрсәткечләре, чаралар буенча финанслау программаның 1 номерлы кушымтасында күрсәтелгән.

V. Программаны гамэлгә ашыру механизмы

Программа чараларын тормышка ашыру барышында муниципаль заказчы – Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты төп башкаручыларның үзара бәйләнешен, чараларны тормышка ашыруның барышын һәм башкаручыларның чараларны нәтижәле куллануын контрольдә тотуны тәмин итә.

Жирле үзидарә органнары, муниципаль учреждениеләр Теләче муниципаль районы башкарма комитетына аның үтәлеше турында квартал саен хисап кварталыннан соң килә торган айның 15 числосына кадәр мәгълүмат тапшыралар.

Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты жибәрә:

- квартал саен хисап чорыннан соң килә торган айның 25 числосына кадәр, Милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр мәсьәләләре буенча Теләче муниципаль районы Башлыгы каршындагы советка Программаны гамэлгә ашыру турында статистик, белешмә һәм аналитик мәгълүмат, шулай ук финанс чараларыннан файдалануның нәтижәлелеге турында.

VI. Муниципаль Программаның социаль-иқтисадый нәтижәлелеген тасвирлау

Этномәдәни өлкәдә төп нәтижәләр, кагыйдә буларак, вакыт буенча кичектерелгән социаль эффектта, аерым алганда, төрле халыклар вәкилләренә мәдәниятенә, теленә һәм гореф-гадәтләренә карата толерантлык һәм хөрмәт арту, кешеләрнең үз-үзләрен тотышы нормаларының уңай үзгәрүе, Теләче муниципаль районының тотрыклы үсешенә мөһим факторы буларак, бердәм этномәдәни киңлеккә үстерүдә чагыла.

Программаны гамэлгә ашырудан социаль-иқтисадый файда социаль тотрыклылыкны, этникара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны, этномәдәни үзенчәлеккә саклап калудан һәм Теләче муниципаль районында яшәүче халыклар вәкилләренә социаль-мәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерүдән гыйбарәт һәм түбәндәгеләрдә чагылдыра:

- этномәдәни һәм социаль хәлне яхшырту;
- региональ һәм гомумроссия гражданлык тәңгәллеген ныгытуда;
- этномәдәни потенциалны куллануның нәтижәлелеген арттыруда;
- милләтара һәм диниара конфликтларны булдырмауда;
- районның инвестицион һәм туристик жәлеп итүчәнлеген үсешендә;
- мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясен һәм интеграциясен камилләштерүгә юнәлдерелгән чаралар системасын гамэлгә ашыруда.

Программаны тормышка ашыру жирле үзидарә органнарының, гражданлык жәмгыяте институтларының һәм фәнни-экспертларның көчләрен Теләче муниципаль районының күпмилләтле халкының рухи бердәмлеген ныгыту мәсьәләләрендә берләштерергә мөмкинлек бирәчәк.

«2026-2028 елларга
Теләче муниципаль районында
дәүләт милли сәясәтен гамәлгә
ашыру» муниципаль
Программасына 1 номерлы
кушымта

**«2026-2028 елларга Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен
гамәлгә ашыру» муниципаль программасын гамәлгә ашыруның максатчан
индикаторлары һәм нәтижәләлеге күрсәткечләре**

Максатчан күрсәткеч	Үлчәү берәмлеге	2026-2027	2028
Теләче муниципаль районында этникара мөнәсәбәтләр торышын уңай бәяләүче район халкы өлеше	%	83,4	84,5
Башка милләт вәкилләренә карата толерант мөнәсәбәт дәрәжәсе	%	83,4	84,5
Россия халыкларының этномәдәни үсешенә һәм тел төрлелегенә ярдәм итүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучылар саны	Катнашучылар саны, кеше	3500	6500
Теләче муниципаль районында конфессияара мөнәсәбәтләрнең торышын уңай бәяләүче район халкы өлеше	%	88,9	90,0
Үз этномәдәни ихтыяжларын тормышка ашырудан канәгать булган район халкы өлеше	%	79,5	80,5

«2026-2028 елларга
Теләче муниципаль районында
дәүләт милли сәясәтен гамәлгә
ашыру» муниципаль
Программасына 2 номерлы
кушымта

**2026-2028 елларга Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен
гамәлгә ашыру муниципаль Программасы чаралары исемлеге**

Чара	Срок		Көтелгән турыдан-туры нәтижә
	Тормышка ашырыла башлау	Тормышка ашыру тәмамлану	
Биремнән исеме: 1. Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәте өлкәсендә жирле үзидарә органнарының гражданлык жәмгыяте институтлары белән үзара эшчәнлеген камилләштерү			
1.1. Теләче муниципаль районының дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру программаларын эшләү һәм кабул итү, район составына кергән авыл жирлекләрендә	2026 ел	2028 ел	Күрсәтелгән Программаны Теләче муниципаль районы составына керүче барлык авыл жирлекләрендә гамәлгә ашыру
1.2. Милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр өлкәсендә эшчәнлекне гамәлгә ашыручы Теләче муниципаль районында социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмаларга ярдәм оештыру	2026 ел	2028 ел	Теләче муниципаль районында милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр өлкәсендә социаль юнәлешле коммерциячел булмаган проектларны тормышка ашыру
1.3. Теләче муниципаль районында хаж кылу, этник, гастрoномик һәм экология туризмын үстерү	2026 ел	2028 ел	Рекреацион инфраструктура булдыру
1.4. Милли-мәдәни төркем вәкилләренән үзешчәнлек түгәрәкләрен булдыру һәм эшен оештыру	2026 ел	2028 ел	Районның мәдәни тормышына тарту
1.5. Милләтара конфликтларны кисәтү	2026 ел	2028 ел	Милләтара

буенча мәдәният учреждениеләре хезмәткәрләренен киңәшмәләрен уздыру			хезмәттәшлек өлкәсендә социаль киеренкелекне киметү
1.6. Район икътисады өчен кирәкле булган чит ил эшче көчләрен жалеп итү, сайлап алу һәм куллану механизмнарын камилләштерү	2026 ел	2028 ел	Чит ил эшче көчләренен белем дәрәжәсенә карата таләпләрне арттыру
Биремнен исеме: 2. Гомумроссия гражданлык тәңгәллеген ныгытуга ярдәм итү, этникара һәм конфессияара тынычлык һәм татулыкка ярдәм итү, мигрантларны социаль-мәдәни адаптацияләү һәм интеграцияләү өчен шартлар тудыру			
2.1. Туган тел көнен (26 апрель) һәм рус теле көнен (6 июнь) бәйрәм итүгә багышланган ел саен уздырыла торган чаралар комплексын оештыру һәм үткәру	2026 ел	2028 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
2.2. Район жыйелма командасының Татарстан Республикасында яшәүче халыклар вәкилләренен милли спорт төрләре, традицион уеннары һәм күнел ачулары буенча ел саен үткәрелә торган фестивальдә (спартакиадада) катнашуы	2026 ел	2028 ел	Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның традицион спорт төрләрен популярлаштыру
2.3. Район вәкилләренен "Минем йорт – минем республика" мәдәниятләр һәм диалог яшьләр чатыр паркы эшендә катнашуы	2026 ел	2028 ел	Яшьләрнен мәдәни-тарихи социализациясе
2.4. Район вәкилләренен «Безнең йорт – Татарстан» Республика этномәдәни фестивалендә катнашуы	2026 ел	2028 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
2.5. Халыклар бердәмлеге көненә багышланган тантаналы чара үткәру	2026 ел	2028 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
2.6. Район вәкилләренен «Россия халыкларының милли бәйрәмнәре» бөтенроссия фотоконкурсында катнашуы	2026 ел	2028 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
2.7. Район вәкилләренен «Радуга - Салават күпере» Республика балалар-яшүсмерләр милли мәдәниятләр фестивалендә катнашуы	2026 ел	2028 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
2.8. Мәдәни-мәгариф проекты "Мәдәниятләр диалогы" тормышка ашыруда мәктәпкәчә, урта, урта махсус, өстәмә һәм югары һөнәри белем бирү белгечләренен катнашуы	2026 ел	2028 ел	Мәктәпкәчә һәм урта белем бирү белгечләренен квалификациясен күтәру

2.9. «Ватан» халык ижаты һәм декоратив-гамәли сәнгать республика яшьләр фестивал-бәйгесендә катнашу	2026 ел	2028 ел	Яшьләрнең мәдәни-тарихи социализациясе
2.10. "Дөньяның барлык төсләре" республика ирекле проектында катнашу	2026 ел	2028 ел	Яшьләрнең мәдәни-тарихи социализациясе
Татарстан Республикасы көненә багышланган чаралар үткәрү	2026 ел	2028 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
2.12. Герой-шәһәрләр һәм хәрби дан шәһәрләре мәктәп укучыларының Россия халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) баруларын оештыруда ярдәм итү	2026 ел	2028 ел	Яшьләрнең мәдәни-тарихи социализациясе
Биремнең исеме: 3. Теләче муниципаль районында яшәүче халыкларның этномәдәни үсешкә өчен шартлар тудыру			
3.1. Республика фестивалләрендә, конкурсларында катнашу	2026 ел	2028 ел	Төрки халыкларның мәдәни-тарихи социализациясе
3.2. Теләче муниципаль районында яшәүче халыкларның бәйрәмнәрен үткәрү: «Сабантуй», «Питрау», «Казан Сабантуе», «Нәүрүз» һәм башкалар	2026 ел	2028 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
3.3. Район вәкилләренең "Татар моңы" халыкара яшь башкаручылар телевизион конкурсында катнашуы	2026 ел	2028 ел	Яшьләрнең мәдәни-тарихи социализациясе
3.4. Район вәкилләренең Халыкара татар яшьләре көннәре форумында катнашуы	2026 ел	2028 ел	Яшьләрнең мәдәни-тарихи социализациясе
3.5. Район вәкилләренең «Туым жондызы» («Рождественская звезда») керәшен жыры яшь башкаручыларының Республика конкурс-фестивалендә катнашуы	2026 ел	2028 ел	Яшьләрнең мәдәни-тарихи социализациясе
3.6. Район вәкилләренең «Түгәрәк уен» («Игра в кругу») Бөтенроссия татар фольклоры фестивалендә катнашуы	2026 ел	2028 ел	Яшьләрнең мәдәни-тарихи социализациясе
3.7. Район вәкилләренең Халыкара рухи музыка фестивалендә катнашуы «Иман музыкасы»	2026 ел	2028 ел	Яшьләрнең мәдәни-тарихи социализациясе
3.8. Район вәкилләренең «Дөнья халыклары ашлары» төбәкара	2026 ел	2028 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе

конкурс-фестивалендә катнашуы			
3.9. Район вәкилләренен мәселман яшьләре фестивалендә катнашуы	2026 ел	2028 ел	Яшьләренен мәдәни-тарихи социализациясе
3.10. Район вәкилләренен «Крутушка» Халыкара фестивалендә катнашуы	2026 ел	2028 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
3.11. Ижади балалар һәм яшьләр өчен «Дулкыннар» («Волны») Республика конкурсында катнашу	2026 ел	2028 ел	Укучыларның мәдәни-тарихи социализациясе
3.12. Район вәкилләренен Бөтенроссия Спас ярминкәсендә катнашуы	2026 ел	2028 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
3.13. Район вәкилләренен «Русская традиционная культура Республики Татарстан» республика проектын гамәлгә ашыруда катнашуы	2026 ел	2028 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
Биремнен исеме: 4. Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыруны фәнни-мәгариф һәм мәгълүмати тәмин итү			
4.1. Теләче муниципаль районында милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр торышына мониторинг үткөрү	2026 ел	2028 ел	Теләче муниципаль районында балансланган милләтара һәм конфессияара сәясәт үткөрү
4.2. Дәүләт һәм муниципаль хезмәткәрләр өчен укыту программаларында, шулай ук муниципаль вазыйфаларны биләүче затлар, милли берләшмәләр һәм дини оешмалар белән хезмәттәшлек итүче муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләре өчен катнашу	2026 ел	2028 ел	Дәүләтнен милли берләшмәләр һәм дини оешмалар белән нәтижәле хезмәттәшлеге
4.3. Район территориясендә яшәүче халык вәкилләрен берләштерү факторы булган тарихи даталарны популярлаштыру буенча белем бирү проектларын эзерләү	2026 ел	2028 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
4.4. Район территориясендә яшәүче халыклар вәкилләрен берләштерүче фактор булган тарихи даталарны җирле мәгълүмат чараларында киң яктыртуны тәмин итү	2026 ел	2028 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
4.5. Муниципаль районның авыл җирлекләре башлыкларының дәүләт милли сәясәте һәм дәүләт-	2026 ел	2028 ел	Дәүләтнен милли берләшмәләр һәм дини оешмалар белән

конфессиональ мөнәсәбәтләр буенча актуаль мәсьәләләрдә катнашуы			нәтижәле хезмәттәшлеге
4.6. Интернет челтәрендә жирле яшьләр арасында популяр битләрдә (төркемнәрдә) Россия һәм Татарстан мөселманнарының традицион ислам кыйммәтләрен пропагандалауга юнәлдерелгән эшнә оештыру, конфессияара килешү һәм үзара хөрмәтнең тарихи тәҗрибәсенә таянып	2026 ел	2028 ел	Мөселманнарның мәдәни-тарихи социализациясе
4.7. Төрле халыкларның мәдәнияте, гореф-гадәтләре белән таныштыручы һәм милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләргә гармонияләштерүгә юнәлдерелгән агарту характерындагы радиотапшырулар циклы булдыруда катнашу	2026 ел	2028 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
4.8. Милләтара һәм дәүләт-конфессияара мөнәсәбәтләр мәсьәләләрен матбугат чараларында яктырту буенча журналистлар өчен Республика практик-юнәлешле семинарында катнашу	2026 ел	2028 ел	Журналистларның квалификациясен күтәрү
4.9. Район вәкилләренең матбугат чараларында милләтара һәм дәүләт-конфессияара мөнәсәбәтләр мәсьәләләрен яктырту буенча житәкчеләр өчен Республика практик-юнәлешле семинарында катнашуы	2026 ел	2028 ел	Журналистларның квалификациясен күтәрү
4.10. Россия җәмгыятең милләтара һәм конфессияара төрлеләгән матбугат чараларында дәрәҗәсиз яктырту нигезләре буенча журналистлар өчен Практик кулланма эшләү һәм таратуда катнашу	2026 ел	2028 ел	Россия җәмгыятең милләтара һәм конфессияара күптөрлелеге мәсьәләләрен массакүләм мәгълүмат чараларында яктыртуда коректлылык дәрәҗәсен арттыру
4.11. Милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләргә гармонияләштерү темасын яктыртучы социаль роликлар ясауда катнашу	2026 ел	2028 ел	Милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләргә гармонияләштерү